

Некролог = Obituary = Некролог

Світлої пам'яті Ірини Наумівни Бойченко

Blessed memory of Iryna Naumivna Boychenko

Светлой памяти Ирины Наумовны Бойченко

21 березня 2017 р. на 83 році життя раптово стало битися серце талановитого лікаря-нейрохірурга, науковця, видатного педагога, доцента кафедри нейрохірургії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця МОЗ України Бойченко Ірини Наумівни.

Ірина Наумівна Бойченко народилася у селі Івангород, Олександрівського району, Кіровоградської області 1 серпня 1933 р., коли в Україні вирував жакхливий голодомор. Її предки з діда-прадіда були хліборобами. Батько — Бойченко Наум Максимович отримав фах фельдшера ще під час Першої світової війни, займався лікарською практикою і мав великий авторитет серед хворих. Мати — Бойченко (Бак) Марфа Григорівна читати і писати навчилася самостійно, тяжко працювала у колгоспі. Батько помер, коли маленькій Ірі виповнилося лише 6 років. Ще з дитинства вона знала, що повинна бути лікарем, щоб зберігати людям життя і робити все можливе, щоб ніхто не втрачав дорогих людей. Сільську семирічну школу Ірина Наумівна закінчила з похвальним листом і у 1949 р. вступила до Кіровоградської фельдшерсько-акушерської школи. Невдовзі після початку навчання у 1951 р. померла мати Ірини Наумівни, і у 17 років вона стала сиротою.

У 1953 р. Бойченко І.Н. з відзнакою закінчила фельдшерсько-акушерську школу і як відмінниця

була направлена до Київського медичного інституту, де навчалася на лікувальному факультеті з 1953 по 1959 р. Відмінне навчання студентка поєднувала з роботою в наукових гуртках на кафедрі анатомії та хірургії, була Ленінським стипендіатом. На кафедрі анатомії під керівництвом професора М.С. Спірова та доцента Г.Б. Агаркова вивчала особливості іннервації нирки людини. На четвертому курсі Бойченко І.Н. почала працювати в хірургічному гуртку на кафедрі факультетської хірургії, яку очолював відомий хірург професор І.М. Іщенко. Предметом її дослідження було вивчення реакції сенсibilізованого організму на застосування кетгугу як шовного матеріалу. Під час навчання в Інституті Бойченко І.Н. брала активну участь у роботі студентського наукового товариства, виступала з доповідями на студентських конференціях у медичних вузах різних республік СРСР (у Москві, Ленінграді, Тбілісі, Єревані, Ризі та інших містах), була головою теоретичної секції, а потім головою Студентського наукового товариства Київського медичного інституту.

Після закінчення Київського медичного інституту з відзнакою Ірина Наумівна була рекомендована на наукову роботу і в 1959 р. зарахована до Київського науково-дослідного інституту нейрохірургії на посаду лікаря – наукового співробітника, а в 1960 р. — переведена на посаду молодшого наукового співробітника та пройшла курси спеціалізації по анестезіології. Бойченко І.Н. була одним з перших спеціалістів, хто впровадив в Інституті нейрохірургії проведення штучної вентиляції легень під час виконання операцій на головному мозку. Вона вивчала значення гіпервентиляції при лікуванні термінальних станів, спричинених гіповолемією, визначила необхідність проведення ранньої інтраопераційної гемотрансфузії для профілактики геморагічних ускладнень при видаленні пухлин головного мозку, науково обґрунтувала недоцільність використання сечовини з метою дегідратації під час видалення пухлин головного мозку. У 1964 р. Ірина Наумівна перейшла на практичну роботу у нейротравматологічне відділення 14-ї міської лікарні ім. Жовтневої революції м. Києва, де працювала ординатором нейрохірургом до 1978 р. У 1968 р. захистила кандидатську дисертацію: «Клініка, діагностика та лікування пухлин потиличної частки». З 1978 по 1980 р. Бойченко І.Н. працювала на посаді асистента курсу нейрохірургії при кафедрі неврології, а з 1980 р. — асистентом на новоствореній кафедрі нейрохірургії Київського медичного інституту імені О.О. Богомольця на базі 14-ї міської лікарні ім. Жовтневої революції м. Києва. Починаючи з 1986 р., Ірина Наумівна — доцент кафедри нейрохірургії

Київського медичного інституту (в подальшому — Національного медичного університету імені О.О. Богомольця). Її наукова діяльність була спрямована на вивчення травматичних пошкоджень центральної та периферійної нервової системи, розробку навчально-методичних матеріалів для викладання нейрохірургії у вищих медичних закладах України і колишнього Радянського Союзу.

У створеній у 1980 р. за ініціативою академіка А.П. Ромоданова кафедрі нейрохірургії Бойченко І.Н. брала активну участь у розробці принципів викладання спеціальності «нейрохірургія» лікарям загального профілю та уніфікації викладання нейрохірургії у медичних вузах України. Ірина Наумівна підготувала та видала: Програму кандидатського іспиту за спеціальністю «нейрохірургія» (1998), Програму підготовки магістрів медицини за спеціальністю «нейрохірургія» (1997), Програму з нейрохірургії для студентів вищих медичних навчальних закладів освіти III–IV рівня акредитації (1999, 2000, 2001), методичний посібник «Нейрохірургія» для викладачів вищих медичних навчальних закладів (2004).

Доцент Бойченко І.Н. є автором 98 наукових робіт, двох винаходів, трьох раціоналізаторських пропозицій, була членом Апробаційної Ради «Загальні питання хірургії» Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. Глибокий професійний рівень знань, уміння цікаво викласти навчальний матеріал і багатий власний практичний досвід знаходив високу оцінку у студентів, які часто завершували лекції доцента Бойченко І.Н. заслуженими щирими оплесками.

Ірина Наумівна виростила синів Михайла і Костянтина, які за її особистим прикладом обрали важку і надзвичайно відповідальну медичну спеціальність — нейрохірургію. Обидва сини — нейрохірурги вищої категорії, працюють в Інституті нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН України, Костюк Михайло Романович — кандидат медичних наук, старший науковий співробітник відділу судинної нейрохірургії, Костюк Костянтин Романович — доктор

медичних наук, завідувач відділення функціональної нейрохірургії та нейромодуляції.

З надзвичайною теплотою Ірина Наумівна любила своїх чотирьох онуків і за будь-якої нагоди була щаслива брати участь у їх вихованні. Вона дуже цінувала дружні стосунки, завжди безвідмовно допомагала друзям та родичам, завжди була поряд з ними у складних життєвих ситуаціях.

Праця протягом 54 років лікарем і науковцем на ниві нейрохірургії та 35-річна педагогічна діяльність назавжди залишаться у пам'яті вдячних учнів, колег і хворих. Бойченко І.Н. була не лише гідним представником і продовжувачем традицій та історії української нейрохірургічної школи, а й одним з творців кафедри нейрохірургії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, справжнім патріотом цього навчального закладу. Талант допитливого вченого, лікаря, педагога природно поєднувався з блискучими організаторськими здібностями, активною громадянською та науковою позицією, небайдужістю до проблем колег і хворих. Бойченко Ірина Наумівна завжди була надзвичайно цілеспрямованою людиною, безмежно відданою роботі, з почуттям високої власної відповідальності за хворих та за діяльність кафедри нейрохірургії. Її характеризували принциповість та надзвичайна працездатність. Протягом усього життя Ірина Наумівна зберігала палку любов до національної історії і культури, за будь-яких обставин вона залишалась патріотом рідного краю і своєї малої батьківщини.

Для колег та учнів Ірина Наумівна була зразком творчого довголіття, високого професіоналізму, вимогливості як до себе, так і до учнів та колег. У серцях рідних вона назавжди житиме як чуйна, любляча мама і бабуся, мудрий порадник і Берегиня.

Співробітники Інституту нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН України, колектив кафедри нейрохірургії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця МОЗ України висловлюють глибоке співчуття рідним, близьким та друзям Бойченко Ірини Наумівни.